

Fıtır sadakasının hükmü, verilme zamanı, miktarı

Abdurrahman Bey: “Fıtır sadakası ne demektir? Hükmü nedir? Ne zaman verilir? Ne kadar verilir?”

Fıtır veya fitra, “yaratılış” demektir. Fıtır Sadakası ise, Ramazan bayramına kavuşan ve aslî ihtiyaçları dışında belli bir miktar mala sahip olan Müslümanların kendileri ve velâyetleri altında bulunan kimseler için yerine getirmekle yükümlü oldukları mali bir ibadettir, bir yaratılış sadakasıdır. Vaciptir. Kişi başına konmuş bir malî ibadet olması cihetiyle baş-göz ve beden zekâtı da denmektedir.

Fıtır Sadakası orucun kabulüne ve kabir azabından kurtulmaya vesiledir. Ayrıca Ramazan ayı içerisinde yapılan hata ve kusurlara da bir kefarettir. Resûlullah Efendimiz’in (asm) oruçlunun boş, çirkin ve kötü sözlerinin günahından arınması ve fakirlere bir azık olması için fıtır sadakasını emrettiğini İbn-i Abbas (ra) rivayet ediyor.

Fıtır Sadakasını, aslî ihtiyaçları dışında nisap miktarı mala sahip olan herkes vermekle mükelleftir. Bu malın üzerinden zekâtta olduğu gibi bir yıl geçmesi şart değildir. Bayram namazından hemen önce nisap miktarı mala kavuşan bir kimse Fıtır Sadakasını vermekle mükellef olur.

Nisap ölçülerine sahip olmayan fakir Müslümanlar da Fıtır Sadakasını verebilirler. Peygamber Efendimiz (asm) şöyle buyurmuştur: “Allah zenginlerin malını fıtır sadakasıyla temizler. Fakirler ise verdikleri zaman Allah fazlasıyla yerini doldurur.”

Özürleri olsun olmasın, oruç tutmayan kimseler de fıtır sadakası vermekle mükelleftirler.

Fıtır sadakası kendilerine zekât verilebilecek kimselere verilir.

Bir fitre ancak bir kimseye verilir. Fakire fitre verirken, bunun fitre olduğu söylenmese de olur. İçinden fitre niyetiyle vermesi kâfidir.

Fıtır sadakasının verilme zamanı, dört mezhebe göre, Ramazan Bayramının bir veya iki gün öncesi ile Ramazan Bayram Namazı arasındadır. Hanefîler ve Şafiîlerce kabul edilen görüşe göre ise, fıtır sadakası Ramazan ayı içerisinde de verilebilir.

Yoksulların ihtiyaçlarını bir an önce giderebilmeleri için ihtiyaç varsa, Ramazan ayı içinde olmak şartıyla, önce de verilebilir.

Fıtır Sadakası bayramdan sonra ya kadar verilmemiş ise, zimmetten düşmez; zimmeti devam eder ve ilk fırsatta kazaen verilmesi gerekir.

Fıtır sadakasını herkes bizzat kendisi verebileceği gibi, aile fertleri namına aile reisi de verebilir. Bayram gecesini doğan çocuğun fitresini de, aile reisi verir.

Fitrede esas olan, bir fakirin bir günlük yiyeceėini temin etmektir. Diyanetin belirlediėi alt rakam dokuz lira yirmi beř kuruřtur.

FİTRE MİKTARI NASIL TESBİT EDİLİYOR?

Fitre miktarı, her bir oruç günü için bir fakiri bir günlük (iki öğün) doyuracak kadar para veya belirli miktarlardaki gıda maddelerinden oluşur. Buėdaydan yarım sa'; arpa, hurma ve kuru zmden bir sa'dır. Sa' bir hacim ls birimidir ve bir sa' yaklaşık 2.75 litredir; bu da yaklaşık 3 kilograma denk düşmektedir.

Eėer bulunduėumuz yerde doėrudan buėday kullanabilecek fakir fukara varsa buėday üzerinden verilebilir.

Doėrudan buğday kullanabilecek fakir yoksa para daha geçerli bulunuyorsa para üzerinden vermek daha makbul olabilir. Bu durumda bir fitre--iki öğün yemek hesabıyla--ortalama yukarıdaki rakama denk düşmektedir.

Bu miktar, hiç şüphesiz, kişinin imknı lsnde arttırılabilir. Allah kabul etsin.